

▲ Schrijver en documentairemaker Frans Mouws woont sinds kort in De Lepelaar. © Pix4Profs / Peter van Trijen

Eindelijk is De Lepelaar bewoond, Frans Mouws terug in Lepelstraat: 'in mijn jeugd waren er nog volop winkels'

BERGEN OP ZOOM - Hij is thuis in één van de markantste gebouwen van Lepelstraat. Frans Mouws. Op zijn zestiende ging hij weg uit het dorp. Nu is hij terug. Op de plek waar hij als manneke van zes, zeven jaar oud speelde: voormalig wijkgebouw De Lepelaar.

Jan van de Kastele 13-01-21, 10:10 Laatste update: 13-01-21, 12:09 Bron: BN DeStem

Dat complex werd gebouwd in 1912, was ooit klooster en school. En pas later wijkhuis. [Het stond jaren leeg](#), maar hij kocht het en heeft het samen met zijn vriendin het afgelopen jaar laten verbouwen. Tot een plek om te wonen. En te werken. Mouws junior (50) is een veelzijdig man. En dat junior hoort er nadrukkelijk bij. Want hij is de zoon van Frans Mouws, plaatselijk CDA-prominent.

Op zijn gemak leunt de nieuwe inwoner over het muurtje voor het gebouw. Hij staat te praten met een passant. „Een neef van me. Het doet goed om mensen te zien die ik nog ken. Maar wat is Lepelstraat veranderd in de jaren dat ik weg was. In mijn jeugd waren er nog volop winkels.” Nu zijn ze dungezaaid. En moeten de inwoners van Lepelstraat steeds vaker voor inkopen het dorp uit.

Kennismaking

Hij maakt als het ware opnieuw kennis met zijn geboortedorp. Waar hij neerstreek vanuit Eindhoven. De plek waar hij de voorbije decennia woonde en leefde. Waar hij naam maakt met DOCfeed, een documentairefestival dat zijn woonplaats internationaal op de kaart zette. Door corona heeft hij er onlangs [een punt achter](#) moeten zetten.

Wat is Lepelstraat veranderd in de jaren dat ik weg was

-Frans Mouws

Dat DOCfeed ontstond is niet toevallig want Mouws maakte naam als documentairemaker. Toen hij voor een van zijn producties bij IDFA, het internationale documentairefestival in Amsterdam, geen gehoor vond begon hij DOCfeed. Met financiële steun van de gemeente Eindhoven. „Toen kende iedereen in filmeland me ineens”, lacht hij. Het deed DOCfeed alleen maar goed.

Broedplaats

Dat filmen brengt hij mee naar Lepelstraat. Beneden in De Lepelaar, de naam prijkt nog altijd prominent op de voorgevel, is een grote zaal uit de tijd van het wijkhuis. Die heeft hij intact gelaten. Daar ziet Mouws als bijeenkomsten voor zich. Om bijvoorbeeld naar films en videoproducties te kijken. „Er kan hier wel tachtig man binnen schat ik.”

▲ De Stonesjas van Boudewijn Büch heeft een prominente plek in de bibliotheek die Mouws bouwde. © Pix4Profs / Peter van Trijen

Want zo ziet hij de toekomst voor zich. De Lepelaar als een creatieve broedplaats. Waar workshops en trainingen kunnen plaatsvinden op allerlei gebied. Bij de verbouwing is er al rekening mee gehouden. Een nieuw toiletblok is met die reden in het project meegenomen.

Boudewijn Büch

Maar Mouws is veel meer dan alleen een filmer, documentairemaker, regisseur. Ooit koos hij een technische opleiding vanwege zijn dyslexie. Was stuurman op de grote vaart. Nu prijkt op zijn cv ook docent, aan de technische hogeschool in Eindhoven. „Dat doe ik nog een dag in de week.”

Boudewijn Büch was een gids voor me

-Frans Mouws

En hij is schrijver. Wat hem fascineert? De jong overleden Boudewijn Büch (1948-2002). Hoe? Dat wordt al snel duidelijk bij de rondwandeling door het voormalige wijkgebouw. „Kijk dit is mijn plek.” We stappen een indrukwekkende bibliotheek binnen. Metershoge boekenkasten. Twee vertrekken. Vol boeken. En van allerlei spullen waar Mouws de voorbije decennia tegenaan is gelopen.

Expert

Een eigen bibliotheek. In de stijl van Büch. Maar meer dan dat. „Dit is de tafel uit Büchs bibliotheek. En kijk hier heb ik zijn Rolling Stonesjack dat hij altijd droeg.” En zo heeft hij her en der tussen zijn eigen boeken meer van de programmamaker, ontdekkingsreiziger, dichter en schrijver. „Gekocht, maar ook gekregen van zijn moeder en broer.” Zoals de originele afbeelding van de roman De kleine blonde dood. Maar ook zijn reistas.

Büch was op zijn zachtst gezegd een bijzonder mens. En dat intrigeert de kersverse Lepelstrater tot op de dag van vandaag. Büch creëerde zijn eigen leven. En nog altijd zijn er veel vragen. Wat was waar? Wat niet. Was Büch vooral een fantast? Of een miskend genie?

Onder een dak

Mouws mag rustig een expert genoemd worden. Hij schreef kort na het overlijden van Büch een drietal boeken over zijn favoriet, zoals Weg uit Wassenaar, een tocht door het leven van Boudewijn Büch. „Hij had een boekenprogramma op de tv, voor de Vara. Dat was een gids voor me.” En raakte hij uiteindelijk in het leven van de schrijver geïnteresseerd.

▲ Documentairemaker Frans Mouws in zijn element. © Pix4Profs / Peter van Trijen

We wandelen verder in het pand. Komen op de verdieping, vervolgens op de zolder. Hier zijn twee appartementen gemaakt. Voor hem en zijn vriendin elk een. „We woonden eerst ieder in een eigen woning. Nu leven we apart onder een dak”, lacht hij.

Jeu de boules

We lopen terug naar de grote zaal. Buiten in de voortuin een verwaarloosde jeu de boulesbaan. „Die wil ik nieuw leven inblazen, zodat er gespeeld kan worden. Maar de koffie moeten ze zelf meebrengen.” Zo wordt de Lepelaar weer een beetje van het dorp.

En intussen vraagt Mouws zich inmiddels ook af wat voor rol hij kan en wil spelen in Bergen op Zoom. De stad waar hij naar de middelbare school. Waar hij de voorbije jaren nog meedeed aan de [Expeditie Catan](#), de zoektocht naar nieuwe impulsen voor de stad. „En dan kiezen ze voor storytelling.” Zijn gelaatsuitdrukking maakt duidelijk dat hij er weinig waardering voor heeft. „Er zijn zoveel creatieve andere ideeën gepresenteerd. Maar er kwamen steeds meer ambtenaren bij ...”

▲ De Lepelaar in de jaren zeventig. © Foto Ben Steffen/Collectie West-Brabants Archief.